

Neuvosto-Venäjän voitto

Vapaus sodan historiaa.

Julkaisemme tässä hiukan lyhentäen suomenneittuna tohtori Edward Gyllingin Zimmerwald-nimisessä kuukausijulkaisussa julkaiseman seikkaperäisen selostuksen Neuvosto-Venäjän maailman imperialisteja vastaan käymistä sodista.

Vuosikausia kestäneiden ankarien sotien jälkeen seisoo Neuvosto-Venäjä nyt vihollistensa voittajana sotilaallisesti mahtavana valtana. Marraskuussa 1917 saivat Venäjän työläiset vallan käsiinsä käyttäen pansilauselmiä: rauha ilman valtuuksia ja sotakorvauksia, kansoille itsemääräämisoikeus. Useita kertoja on Neuvosto-Venäjä jo näyttänyt teossa olevan näiden tarkoitusperiensä takana. Sillä voittaneella työläisvallankumouksella oli omassa maassaan laaja uudistusrakennustyö, johon tarvittiin rauhaa ja työtätekevän luokan kaikki voimainponnistukset.

Yhteiskunnallisen vallankumouksen ensihetkestä lähtien olivat kapitalistit, niin saksalaiset kuin heidän vihollisen sakin, tietoisia siitä, että tuo vallankumous oli kapitalistisen imperialismin verivihollinen. Niinpä alkoivatkin taistelut sekä Saksan taholta, minkä sodan bolshevikit olivat "perineet" imperialistiselta Venäjältä; että liittolaisten taholta.

Saksaa vastaan ei työläisvallankumouksella ollut sotilaallista voimaa asetettavanaan. Saksalaisten hyökkäykset voitiin estää vain allekirjoittamalla Brest-Litovskin väkivaltarauha.

Toinen vastavallankumouksellinen aalto vyöryi liittovaltain ja niiden tukemien tsaarinaikuisten kenraalien taholta. Huhtikuussa kohottivat kenraalit Kornilov ja Aleksejev kapitalippunsa Kuban seuduilla sekä kenr. Krasnow Donin kasakkain keskuudessa ja vähän myöhemmin kapinoi kenr. Dutov eteläisessä Uralissa valloittaen Orenburgin, irrottaen Turkestanin neuvostovaltan Moskovasta. Näihin puuhiin ottivat liittovaltat osaa vain väliillisesti. Mutta jo maafskuulla laski-

vat he joukkoja maihin Muurmannilla ja Arkangeiissa, saksalaisia vastaan kuten sanottiin, ja kesäkuussa nämä joukot olivat ilmitappelussa Neuvostotavaltaa vastaan. Liittovaltain joukkojen tarkoitus oli kiiruhuttaa tukemaan suurta kapinaa, minkä olivat Venäjällä vankeudessa olevien tshekkoslovakien keskuudessa järjestäneet. Nämä, jo aikaisemmin sotilaallisesti järjestetyt sotatavangit, valloittivat kesken Volgan varrella olevat kaupungit, Uralin, sekä suurimman osan Siperiää, minkä neuvostovalta siten menetti. Samalla liittovaltain upseerit järjestivät järjestelmällistä sabotagea neuvostovaltaa vastaan, särkemällä tehtaiden koneita, veteiteita, siltoja ja asemia.

Siten kesällä 1918 pieneni Neuvosto-Venäjän alue Moskovon suuriruhtinaskunnan rajoihin, ollen joka puolelta vihollisen ympäröimänä. Saksan imperialismi uhkasi sitä lännestä ja etelästä (Ukrainan kautta) lännessä, pitäen hallussaan Itämerenmaita osan luoteis-Venäjältä (Pihkovan) ja suuren osan Valko-Venäjältä (Dnjeprin saakka). Etelässä olivat saksalaiset tunkeutuneet Ukrainan rajojen yli Kurskin ja Voronesjin kuvernementteihin. Pietaria uhkasi alituinen vaara Narvan ja Pihkovan tahoilta. Venäjän keskustaa, Moskovaa, uhkasivat saksalaiset välittömästi Smolenskista ja Brjanskista sekä etelässä jatkuvalla etenemisellään Kurskista ja Voronesjista Venäjän maanviljelyskeskuksiin olivat he oikeissa riistää pääkaupungelta viimeisen leipäpalan.

Luoteisessa oli Saksan militarismin tukema taantumuksellinen Suomi Pietariin ja Aunuksen kuvernementtiin nähden rajuilmaa ennustavana pilvenä. Muurmannin rintaman jatkona oli Onegan ja Arkangelin rintama, minkä vasen siipi kulki Kottasta kohti pyrkien yhtymään koillisessa tshekkoslovakien rintamaan. Samaan aikaan Donin vastavallankumous työnsi rintamiään aina Tambovin ja Saratovin kuvernementtien rajoille. Idässä uhkasi kaakkoinen

Neuvosto-Venäjä elokuussa v. 1918.

vastavallankumous alituisesti punaisten alimman Volgan seutuja Tsaritsyn ja Astrakanin ja pohjois-Kaukasuksella pyrki se Kaspian meren rannoille voidakseen siellä solmia suhteita englantilaisten Bakun rintaman kanssa. Neuvosto-Venäjän alue tänä vaikeimpana aikana selvenee ylläolevasta kartasta.

Neuvosto-Venäjän onneksi eivät Krasnovin joukot päässeet yhtymään tšekkoslovakieihin. Viimemainitut, val-

lankumouksen pahimmat viholliset, olivat sittenkin eristetyt eivätkä kyenneet pohjoisessaan yhtymään Arkangelin rintamaan. Mutta se tšekkoslovakien rintama joka kulki keskisen Volgan yli Kasanista Volskiin, eroitti bolshevikit Siperiasta, jossa heidän vihollisensa pitivät voittojuhtia, sekä Turkestanista.

Juuri silloin kuin tšekkoslovakit uhkasivat tasavallan keskustaa, näytti saksalainen imperialisismi kiireestä kanta-

päähän saakka olevan sidottuna länsirintamaansa ja sentähden oli neuvostotasavallan vaara hiukan pienentynyt. Tämä antoi venäläisille tilaisuuden suunnata kaikki voimansa itään tsekkoslovakia vastaan Tšehkoslovakien armeija ei tosin ollut kovin suuri, mutta tämä länsieurooppalaisesti järjestetty joukko oli Neuvosto-Venäjälle idästäpäin kuolemanvaarana.

Kasanin valloituksessa tapahtui käänne. Taistelut täällä riehuvat kuukauden ajan. Nuori punainen armeija sai tulilinjalla välttämättömän sotilas-siviilytyksensä ja kasvoi vihollisten silmissä. Viimein oli ratkaiseva ylivoima saavutettu — Kasan antautui. Samalla hetkellä saatiin myös keskitettyä nuoria hyökkäysjoukkoja keskisen Volgan rintamalle, suuntaan: Simbirsk, Syssan ja Volsk. Vihollinen työnnettiin johdonmukaisesti Volgan varrella valtaamiltan asemilta ja lopulta oli vallankumous, valloittamalla Volgan alueen keskuksen: Samaran, täyttäneen ensimmäisen tehtävänsä: Volgan vapauttamisen. Joukko vaikeita tehtäviä oli sillä kuitenkin vielä edessään.

Volga oli nyt vapaa ja neuvostotasavallalla idässä jo jokseenkin voimakas vakuttunut armeija, jonka päävoimat tunkeutuivat yhä eteenpäin Ufaa ja Orenburgia kohti. Liittovaltain tunkeutuminen Mustalle merelle oli näihin aikoihin Neuvosto-Venäjälle uhkaavana vaarana etelästäkäsin. Liittolaisten laskiessa joukkoja maihin ja heidän etenemisensä halki Ukrainan ja Donin alueen teki bolshevismien keskuksen aseman vakavaksi. Eikäpä vähän myöhemmin vaara Itämeren puolelta ollut pienempi. Koko linjalla Suomenlahdesta Volgaan voitiin odottaa vahvojen länsivalta-armeijain sisään tunkeutumista, eikä neuvostovalalla ollut voimia pienenkään vastarinnan luomiseen. Ainoa keino pelastua liittovaltain kynsistä oli ajoissa vallata Neuvosto-Venäjään lännessä ja etelässä rajoittuvat maat, ja tehdä niistä neuvostotasavaltoja, jotka sitten olisivat joukkojen maihinlaskemisen esteenä, Mustanmeren ja Itämeren puolella. Keskusvaltain imperialismin romahdus teki näiden valtojen luomisen mahdolliseksi.

Toisin olivat asiat kaakossa Donin

rintamalla. Siellä leimahtivat taistelut vastavallankumouksellisia vastaan ilmieliekkiiin, ja jos liittovaltat olisivat ajoissa antaneet tukeansa, olisivat ne voineet käydä punaisten keskukselle vaaraksi. Oli välttämätöntä saada Krasnov murskatuksi ennenkuin hän kerkesi saada apua. Mahdotonta oli tähän tarpeeseen lähettää joukkoja itärintamalta. Täytyi järjestää erikoinen armeija Krasnovia vastaan. Se vei aikaa kuukauden verran. Lännessä muodostui jo Lätin, Liettuan ja Valko-Venäjän neuvostotasavallat ja etelässä Ukrainan neuvostovalta, ennenkuin voitiin ryhtyä voimakkaaseen hyökkäykseen Krasnovia vastaan.

Talven 1918—1919 kuluessa kehittyi punaisten voimakas eteneminen Volgan toisella puolen tarkoituksella vapauttaa koko Volgan ja Uralin välinen alue. Pääiskut suunnattiin Lamarasta, toiselta puolen Ufaa ja toiselta puolen Orenburgia vastaan. Useiden viikkojen kestäneiden ponnistusten jälkeen murtui vihollisten vastustus ja punaiset joukot saivat haltuunsa Ufan ja heti senjälkeen Orenburgin. Ufan valloituksella puhdisti punainen armeija tien Koltshakin sotavoimien vaikutuspiiriin.

Siperian vastavallankumoukselle ja sen orenburgilaisille etujoukoille antoivat punaiset joukot ankaran iskun valloittamalla Orenburgin ja murskaamalla Dutovin vastavallankumouksen. Orenburgista etenivät punaiset nopeasti Omskia kohden ja asettuivat leveälle rintamalle Etelä-Uralille. Mutta suurempi merkitys Orenburgin valloituksella oli Turkestanian tilanteelle. Turkestanian neuvostotasavalta oli useita kuukausia ollut erotettuna bolshevikien keskukselta. Dutov oli, pitävänsään Orenburgia hallussaan katkaisut yhteyden, pohjoisesta uhkasi Turkestantiaa Siperian taantumukselliset joukot, lännestä, Krasnovodstista, kaspianitaisen alueen ydi tunkeutuvat englantilaiset. Orenburgin valloituksen kautta sai Neuvosto-Turkestantia uutta moraalista ja aineellista voimaa.

Tolsenlainen luonne oli rintamalla lounaassa ja lännessä. Lätin, Liettuan, Valko-Venäjän ja Ukrainan taantumukselliset voimat, jotka olivat uinail-

Neuvosto-Venäjän eurolaiset rintamat mualliskuulla v. 1919.

leet keskusvaltain valloitusjoukkojen sliplen suojassa, osottautuivat aivan kypsymättömäksi itsenäiseen taisteluun. Senpätähden kävikin puhdistus taantumuksellisista laajoilta alueilta lounaassa suhteellisen nopeasti, ja muutamaa kuukaudessa muodostui eteläisille rajamaille neljä veljestasavaltaa.

Neuvostovallan palauttaminen valloitetuille alueille ei tarvinnut merkittäviä sotavoimia, usein tarvittiin vain pie-

ni ulkonainen sysäys, niin jatkoi valdankumusprosessi näillä seuduilla kehitystään paikallisten voimien avulla. Ranskalaiset ja kreikkalaiset voimat mitkä laskettiin maihin Krimillä, Thersonissa, Nikolajevissa ja Odessassa olivat liian heikkoja tehdäkseen todellista vastarintaa, osaksi kieltäytyivät myös ranskalaiset sotilaat tappelemasta venäläisiä veljiään vastaan ja vaativat lähettäväksi takaisin kotia.

Keväällä 1919 oli Neuvosto-Venäjää ympäröineestä vahvasta renkaasta vain vähän jällellä luoteessa. Neuvosto-Venäjä oli tänä ajankohtana jälleen valloittanut laajoja alueita yli satoja penikulmia eri suunnille. Rajalinjat maaliskuulla 1919 nähdään kartasta, edell. sivulla.

Liittolaisten imperialismiin ensimmäinen hyökkäys oli siis torjuttu., kuten aikaisemmin saksalaistenkin rynnistykset, mitkä Saksan maailmansodassa kärsimän tappion takia täytyi heittää sikseen. Tämän kautta tulleen levähdäksen aikana liittolaisten taholta ehdotettiin kuuluisia rauhan-neuvotteluja Prinkipo-saarilla. Neuvostovalta ainoastaan suostui tositaroituksella ehdotukseen, mutta liittovaltat käyttivät neuvotteluaikaa uusiin varusteluihin ja kevään tulien todettiin, että uusiintunut hyökkäys joka puolelta neuvostotasavallan kimppuun oli alkava liittolaisten korkeimman neuvoston suunnitelmien mukaan osittain myös sen välittömän korkeimman johdon alaisena.

Neuvosto-Venäjä ei enää ollut sotilaallisesti niin heikko kuin vuosi sitten. Punainen armeija Uralilla oli kasvanut vahvaksi ja muissakin osissa oli vallankumoukselliset sotilaalliset voimat hyvällä alulla. Mutta myös se taistelu, joka nyt oli edessä, oli kovempi kuin koskaan ennen. Idässä oli Koltshak liittolaisten ja etenkin Japanin avulla luonut tyrannivaltion ja tehnyt lopun "pikkuvaltioiden" vallasta Siperiassa. Hänen armeijansa oli uudelleen järjestetty, hyvin varustettuna ja suurilukuisena Uralin länsipuolella, valmiina hyökkäykseen. Etelässä järjesteli kenraali Denikin, Donin ja Kubanin seuduilla, Krasnovin ja Kornilovin armeijan jätteet sekä kasakkajoukot uudelleen ja liittolaisvaltain laivat toivat hänelle lakkaamatta uusia sotatarpeita. Luoteisessa, Virossa muodostettiin liittolaisten avulla uutta antibolshevistista armeijaa kenraali Judenitshin johdolla ja Muurmannilla vahvistuivat englantilaiset joukot. Samaan aikaan varustautuivat liittolaisten tukemat puolifeodaliset reunavallat Rumania, Puola, Liettua ja Läti sekä Viro ja Suomi. Tämä olisi ollut pelottava voima jos se yhtä aikaa olisi saatu hyökkäykseen, mutta se näytti vastavallankumoukselle ole-

van mahdotonta. Osaksi tsaarinaikuisen kenraalien yleisvenäläisestä imperialismista johtui, että reunavallat luopuivat ratkaisevalla hetkellä. Unkarin työläisten sankarillinen taistelu satoi myös vastavallankumouksellisten voimia, samoin kuin Suomen vallankumous vuotta aikaisemmin. Varustelutoimienpiteisiin meni myös Denikiniltä ja Judenitshilta pitempi aika kuin Koltshakilta. Denikinlä häittäsi sitäpaitsi varusteluissaan taantumuksellisten omat keskinäiset riidat, sillä osa niistä, joita saksalaiset olivat tukeneet, ei tahtonut alistua hänen valtansa alle ja Denikin puolestaan piti heitä pettureina. Tästä eripuraisuudesta oli Neuvosto-Venäjälle etua ja sai se tilaisuuden lyödä vihollisensa, ellei kaikkia, niin ainakin vaarallisimman, Koltshakin, ennenkuin muut olivat valmiina hyökkäykseen. Sotatoimet Neuvosto-Venäjää vastaan v. 1919 jakautuivatkin täten kahteen osaan: hyökkäys keväällä, jolloin Koltshak oli herrana ja jälkikesän ja syksyn rynnistykset, jolloin ensiviulua soitteli Denikin.

Vastavallankumouksellisten hyökkäys keväällä tapahtui sangen laajan sotasuunnitelman mukaan. Koltshakin pakkola armeijaan otetut voimat tshekkoslovakkosastojen tukemina lähtivät jo alukeväästä liikkeelle Uralilta ja lähestyivät uhkaavasti Volga. Tämän yhteydessä yrähtyivät Muurmannilla ja Arkangelissa olevat englantilaiset joukot rynnistykseen etelää kohti. Viimeksimainitusta paikasta koetettiin päästä Vologdaan sekä kaakkoiseen suuntaan pitkin Dvinajoen varrtta yli Koltasia Pernä kohden. Täten tahtoi tämänrintamaosan ylipäällikkö englantilainen kenr. Fronside päästä Koltshakin pohjoisten joukkojen yhteyteen jotka pitivät hallussaan Perniä. Samaan hyökkäyssuunnitelmaan kuului myös Suomen hyökkäykset Aunuksen Karjalaan. Kaiken tämän tarkoituksena oli nähtävästi valloittaa pohjois-Venäjä ja Pietari minkä valloitusta Judenitsh järjesteli Narvassa ja Pihkovassa. Helpon etenemisenä jälkeen lyötiin suomalaiset jo toukokuussa takaisin Suomen rajoille ja englantilaisten etenemiselle pohjoisesta kävi yhtä huonosti todennäköisesti englantilaisten tappeluhaluttomuus-

den takia. Ja kun Judenitsh kesäkuussa saattoi alkaa ajatella hyökkäystä Pietariin lännestä, ei ollut enää vaaraa pohjoisesta.

Huonosti kävi Koltshakin hyökkäykselle. Valkoryssäin taholta odotettiin paljon tästä hyökkäyksestä. Denikin ja Koltshakin ja heidän lähempiensä välisestä kirjeenvaihdosta, joka sattui joutumaan bolshevikien käsiin, ilmenee selvästi hyökkäyssuunnitelmat. Oli tarkoitus vallata keskisen ja eteläisen Volgan kaupungit, tehtaat ja viljaseudut ja täten avata yhteys valkoisten rintamaan etelässä, jotka Denikin johdolla järjestivät joukkojaan hyökkäykseen tältä taholta. Mutta täällä kävi yhtä huonosti kuin pohjoisessakin. Neuvostovalta kokosi lyhyessä ajassa niin vahvoja punasen armeijan osastoja Koltshakia vastaan, että tämän eteneminen ehkäistiin. Hän ei ponnistuksistaan huolimatta voinut vallata Orenburgia eikä katkaista rautatietä joka yhdisti Turkestanian Neuvosto-Venäjään. Kovien taistelujen jälkeen pakoitettiin hänen joukkonsa, jotka jo olivat vain 100 kilometrin päässä Volgasta, kääntymään takaisin. Nopeasti vetämällä parhaat joukkonsa tullinjalta onnistui Koltshakin tosin pelastua Uraliin, mutta punainen armeija seurasi häntä ja oli jo kesäkuussa Uralilla ja kesän kuluessa tunkeutui Ural-vuorten yli ollen jälkikesällä Siperiassa, valloitti Tobolskin ja Kurgan.

Alkuvuoden sotatoimien tuloksena ei ollut vain Uralin alueen valloitus, joka luonnonrikkauksiensa takia on neuvostovaltan selkäranka. Yhtenä seurauksena oli että englantilaiset, jotka eivät omin voimin voineet tunkeutua pohjois-Venäjältä, jälkikesällä vetivät joukkonsa pois Arkanuksesta ja Muurmannilta. Suomen Aunuksen seikkailun nolon tuloksen seurauksena oli, että Suomen pyöveli Mannerheim koetti saada Suomen jälkikesällä uuteen hyökkäysyritykseen. Mannerheim poikittiin kuitenkin pois valtionhoitajan paikalta ja sen mukana hävisi vaara Suomen yhtymisestä taantumukselliseen koplakuntaan.

Vaikkakin suurin vaara, yleisen hyökkäyksen vaara, oli täten vältetty oli asema kuitenkin vakava. Koltshakia vas-

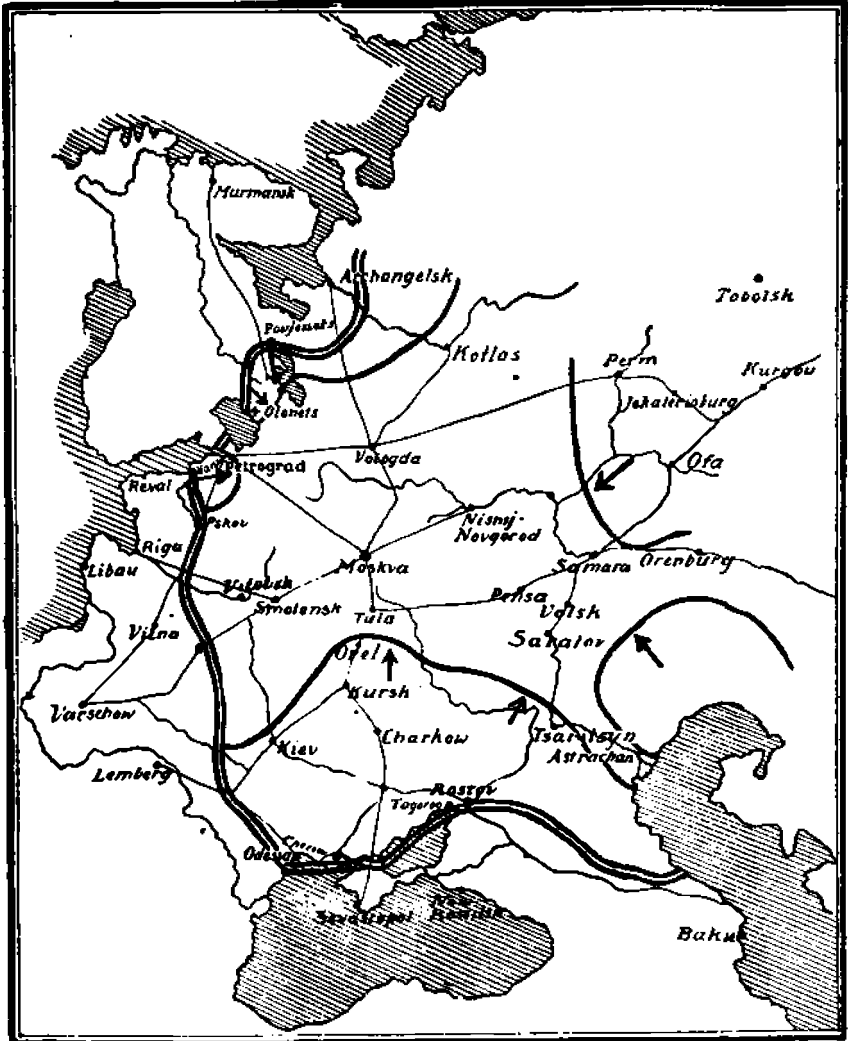
taan oli neuvostovalta voinut lähettää vastajärjestetyn punaisen armeijan, joka oli syntynyt samaan aikaan jolloin taisteltiin tšekkoslovakeja vastaan. Vaikka Koltshak olikin ajettu Siperiaan, oli punainen armeija kuitenkin sidottuna häntä vastaan käytäviin taisteluihin, etenkin kun Koltshak oli jälkikesällä onnistunut uudelleen järjestämään joukkojaan ja ryhtynyt vasta-hyökkäyksiin, vallaten m. m. Tobolskin takasin. Kun siten kesällä Denikin etelässä ja Judenitsh Virossa olivat valmiina hyökkäykseen ei neuvostohallitus heti voinut näitä uusia vihollisia vastaan lähettää hyvinvarustettuja joukkoja. Eikä Ukrainankaan neuvostovalalla, joka saksalaisten lähdettyä oli meidän itsestään saanut Ukrainan haltuunsa, ollut mainitsemisen arvoista armeijaa. Denikin ihmeen hyvin varustettu upseeriarmeija joka kasakkajoukkojen vahvistamana, ryntäsi Donin laaksosta eteni sentähden keskeytymättä pohjoiseen ja länteen, sitäkin paremmin kun Ukrainan porvarilliset Petljurin johdolla häntä tukivat. Myös länsirintamalla menettivät bolshevikit maata. Puola tunki liittolaisvaltain varustamat joukkonsa aina Beresina-Jokeen saakka sekä valtasi Minskin ja Vilnan. Lätissä ja Liettuassa koottiin saksalaisia vastavallankumouksellisia joukkoja kenr. von der Goltzin johdolla, hyökkättiin Neuvosto-Lättiä vastaan sekä vallattiin Mitau ja Riika. Kaikki tämä tapahtui neuvostovaltan kykenemättä lähettämään suurempia joukkoja etenevää vihollista vastaan. Vain rintaman pohjoisosassa, Pietarin luona, Judenitshin johtaman vastavallankumouksellisten hyökkäys täydellisesti epäonnistui. Hänen joukkonsa, alkukesällä tungettuaan aivan lähelle Pietaria, työnnettiin nyt takaisin Narvaan ja Pihkova jonka valkoiset olivat valloittaneet, saatiin takaisin.

Vaara länsirintamalla ei sentään tullut kovin suureksi, osaksi valkoryssään vihameillisestä suhtautumisesta reunavaltioiden hallituksiin, jotka sentähden eivät tahtoneet panna kaikkia voimiaan neuvostovaltaa vastaan, osaksi sentähden, että liittovaltat eivät suojein silmin katsooneet Nosken armeijain saavan jalansijaa Venäjällä. Puolan ja Liettuan piti myös saada joukkoja saksaa-

laisten rintamaa vastaan ja sentähden oli punaisten rintamalla usein aivan rauhallista. Sitäpaitsi reunavaltioiden väsymys ja taistelu haluttomuus venäläisiä talonpoikia ja työläisiä vastaan, vaikutti pahasti reunavaltioiden demo-

kratian naamarin takana oleviin tyrannihallituksiin.

Sentähden voivat bolshevikit kohdistaa päähuomiionsa Denikiiniä vastaan. Vaara hänen puoleltaan alkoiinkin jälkikesällä olla suuri. Hän oli vallannut

Neuvosto-Venäjän europalaiset rintamat 1919 ja vuoden 1920:en alussa.

Kaksinkertainen musta viiva osoittaa rintama puolivälissä helmikuuta 1920. Yksinkertaiset mustat viivat osoittavat Neuvosto-Venäjää vastaan hyökkävien taantumuksellisten armeijain rintama siinä aikana v. 1919 jolloin ne olivat kaikkein syvimmillä Venäjällä. Käyrä viiva idässä tarkoittaa Koltsakin rintamaa toukokuulla. Kaaspian meren pohjoispuolella oleva kaari, Dutovin rintama jälkikesällä. Mustanmeren pohjoispuolella oleva viiva Denikinin rintamaa lokakuun puolivälissä. Kaari lähinnä Suomenlahtea, Judenitshin rintamaa marraskuun ensi päivinä. Pohjoisessa oleva juova tarkoittaa, lähinnä Suomenlahtea, Suomalaisien hyökkäystä Anukukseen, lähempänä englantilaisten rintamaa myöhemmin kesällä.

koko Mustanmeren rannan sen mukana Krimin ja Donin hiiliseudun ja rynnännyt Kieviä kohti kohtaamatta vakavampaa vastarintaa. Pakkokeinoin lisäsi hän armeijaansa, ja hänen asemansa lujiittui niin että saattoi hyökätä Volgan alaosaan vakaten siellä Tsaritсын. Jos tämä eteneminen olisi tapahtunut muutamia kuukausia aikaisemmin, jolloin Koltshak joukkoineen oli vain satakunta kilometrin päässä Volgasta, olisi asema voinut käydä äärimmäisen vakavaksi, etelässä ja idässä olevien taantumuksellisten silloin päästessä yhtymään.

Nyt ei tuota vaaraa ollut. Sentähden saattoikin Denikinin eteneminen Moskovaan kohden jatkua aseman silti käymättä Neuvosto-Venäjälle hengenvaaralliseksi. Työläisten Venäjän kadottaessa koko hedelmällisen etelä-Venäjän, kaupungin toisensa jälkeä, saatiin järjestettyä uusi armeija Denikinistä vastaan. Neuvosto-Venäjän kaupungissa ja kylissä harjoitettiin vilkasta propagandaa käyttämällä iskusanoja "kaikki taisteluun Denikinistä vastaan". Lokakuussa oli uusi armeija valmiina taisteluun.

Silloin oli jo Denikin edennyt pelottavan lähelle Moskovaan. Tärkeät paikat Kursk, Orel, Brjansk, Jeletz ja Voronej olivat hänen hallussaan. Ja yksityisiä joukkoja kuten kenr. Mamontovin johtama kuuluisa ratsujoukko, tunkeutui vielä syvemmälle, raivoten ja murskaten särkien neuvostoarmeijalta teitä ja varastoja. Kierteli jo huhuja Denikinin pikaisesta marssimisesta Moskovaan.

Itse asiassa ei asema Neuvosto-Venäjälle enää ollut niinkään epätoivoinen. Venäjän työläisten suuremmosilla ponnistuksilla luodut armeijat ryhtyivät nyt hyökkäykseen ja pian ilmoitettiin, että Denikinin eteneminen oli pysähtynyt. Orellin kaupunki vallattiin takaisin oltuaan kolme päivää Denikinin ryöväyttävänä. Denikinin vallassa näkyi myös suuria sisäisiä repeämiä. Se luotiin tsaarivallan palauttamiseksi samoilla julmilla keinoilla joita Koltshak oli käyttänyt Siperiassa ja Mannerheim Suomessa. Etelä-Venäjän kansa sai pian hänestä kyllikseen. Se alkoi lakkaamattoman sissisodan rintaman selkäpuolella. Ukrainanikin porvarillinen hal-

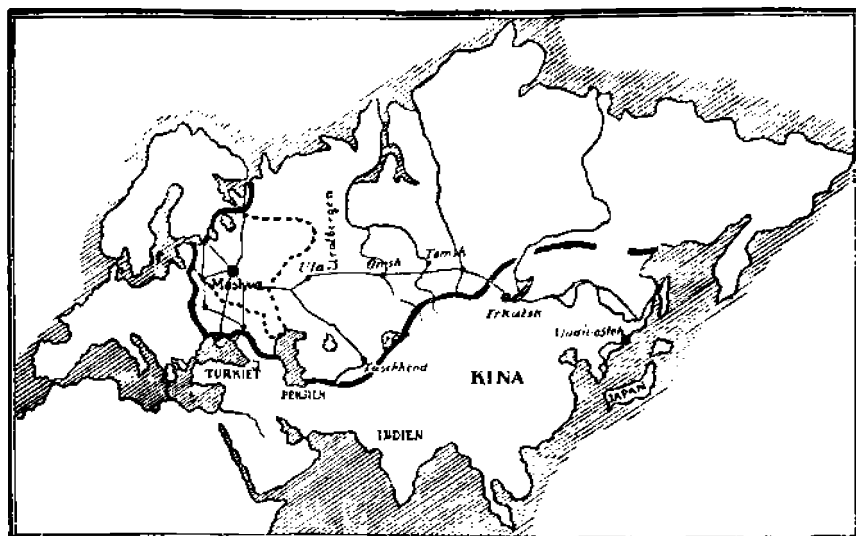
litus Petljuran johdolla erottautui Denikinistä, joka unelmoi Venäjän keisarikunnan palauttamisesta, ja ollessaan valtansa hulvussa, antoi hän tietenkin Ukrainan tuntea sen.

Pian selvenikin, että Denikinin tappio oli lähellä, ellei hän voinut toiselta taholta saada tukea. Siinä hetkessä soikin sotarumpu Itämeren puolella. Liittolaisvaltain sotakomissio ponnisteli kaikkensa uuden hyökkäyksen aikaansaamiseksi Pietaria vastaan ja punaisten huomion siten kiinnittämiseksi sinne. Eräässä sotaneuvottelussa Rikassa lieneekin aikaansaatu yhteinen sotasuunnitelma Judenitshin ja Itämeren reunavaltioiden yhteisille sotateoimille.

Mutta sillä hetkellä jolloin Judenitshin aikoi lähettää joukkonsa Pietariin jouduivat lätilläiset, liettualaiset ja puolalaiset ilmisotaan nyt Bermonton johtamien Saksan taantumuksellisten joukkojen kanssa Kuurinmaa-Liettuaassa. Judenitsh sai yksinään lähteä hyökkäykseen, vieläpä Suomenkin valkoisten avutta. Uutta hyökkäystä johdettiin epätoivon vimalla aina Pietarin porteilta saakka. Dramaattiselle loppunäytökselle tuntui, kun valkoryssät jo näkivät tsaarinaikuisen pääkaupunkinsa kupoolien kimaltelevan etäisyydessä, mutta joka kuitenkin oli saavuttamattomissa, lujemmin kuin koskaan ennen. Sillä sen pitemmälle eivät he päässeet. Judenitshin laumat iskettiin verissä päin takaisin.

Idässä jatkoi punainen armeija etenemistään, Europan taisteluista riippumattomana. Tobolski vallattiin takaisin ja kohta senjälkeen Omsk, Koltshakin tyrannivaltion pääkaupunki, suurine sotasaahtineen. Tämän tappion jälkeen koettiin Koltshak vielä kerran asettua vastarintaan Obs joen varrella, Tomskin kaupunki pääpaikkanaan, mutta tämänkin turhaan. Ennen vuoden loppua oli tämä rintama useista kohdista läpimurretty, ja Tomsk vallattiin. Se oli Koltshakin valtakunnan luhistumisen merkki. Kaikkialla leimahtivat uudelleen koko ajan kytenet kapinat ja muutaman viikon kuluttua oli koko Siperia Tyyntä Valtamerta myöden Ilmikapinassa. Pyövelin itsensä vangitsivat kapinalliset joukkonsa ja lienevät

Pilkutettu viiva osoittaa Neuvosto-Venäjän aluetta elokuussa 1918, lihava musta viiva sen aluetta puolivälissä helmikuuta 1920. Myös Irkutskin.

hänet myös ampuneet. Koltshakin Kasanissa valtaamia Venäjän valtion kultavaroja vastaan, taattiin tšekkoslovaakeille, Denikinin paraimmille joukoille vapaa paluutie.

Paikalliset vallankumouhallitukset osittain neuvostojärjestelmän periaatteiden mukaan järjestetyt, ottivat vain käsiinsä sielläkin, mihin punainen armeija ei vielä ollut ennättänyt. Liittovaltain miehitysjoukot pakotettiin lähtemään Vladivostokista. Ja liittolaisten juhkiset edustajat virallisesti tunnustamansa Koltshakin luona saivat kiireen vilkkaa etsiä Tyynenmeren rantoja ja jättää Siperian aarteet, joihin Liittovaltain kapitaali luuli saaneensa lujan jalansijan.

Punaisen armeijan Denikinistä saamat voitot eivät ole vähemmän täydellisiä. Ankaroiden taistelujen jälkeen, joihin meni viime vuoden loppuosa, työnnettii hänen armeijansa yhä etelämmäksi. Charkov ja Donin hiililähde vallattiin, niinkään Kiew ja vuoden vaihteessa olivat punaiset joukot jo etelämeren rannoilla. Kun Rostov, Donin varrella, oli vallattu ja neuvostojoukot kovien taistelujen jälkeen taistelleet ylmenopaikan sateista tulvineen Donin joen yll, on eteneminen al-

kanut sekä idästä, Kaspian mereltä, etä pohjoisesta, Denikinin valtakunnan jäännöstä, vastavallankumouksen lujaa linnoitusta, Kubankasakkain aluetta kohti.

Länsi-Ukrainassa on neuvostoarmeija, vallattuaan Chersonin ja Nikolajevin, tuimien taistelujen jälkeen valloittanut myös Odessan, saaden suuren sotasaalin m. m. osan Venäjän entistä Mustanmeren laivastoa. Helmikuun puolivälissä ovat rajat siirtyneet Dnjester-jokeen saakka, kulkien siten Besarabian rajaan. Myös on päässy Krimille punaisille helppo, vaikkakin niemike vielä kuuluu taantumuksellisille.

Krasnovin ja Dutovin joukot, jotka Kaspian pohjoispuolella olivat uhanneet yhteyttä Turkestanin, ovat myös tuhottu. Ja Turkestanissa on neuvostojärjestelmä yhä lujittunut. Muhamediläinen väestö on täällä osottautunut olevan työläisvallankumouksen uskollisia taistelijoita. Myös Krasnodovskin, rikkaine öljylähteineen, joita viimeksi, englantilaisten laivastotykkien avulla koetettiin puolustaa, on punainen armeija vallanuut. Päinvastaisella suunnalla, kaukana pohjoisessa ovat punaiset vallanneet englantilaisten kauan tukeman "pohjois-Venäjän tasavallan"

alueen pääkaupungin, Arkangellin. Valko-Suomen kiihkoisänmaallinen ja Karjalan metsärikkauksia janoava kapitaali on tosin ajan kuluessa vallannut osia n. s. Venäjän Karjalasta aina Muurmannin radan lähistölle saakka. Taistelut suomalaisten joukkojen ja etenevien punaisen armeijan osastojen välillä ovat jo alkaneet. Tämän tilanteen selvittäminen ei käyne vaikeaksi.

*

Kaksivuotisten raskaiden ja katkerien taistelujen jälkeen on Venäjän proletariaatilla onni tuntea olevansa suorittanut perustuksialaskevan työn maailman koko proletariaatille. He ovat verellään vallanneet proletariaatille vallankumoukselle kodin ja sankarillisesti puolustaessaan vallankumoustaan ovat he antaneet kapitalismille kuoloniskun. Venäjä, Siperia ja Keski-Aasia, suurine alueineen jättiläismäisine ja monenlaisine rikkauksineen, ovat nyt suljetut kapitalismilta. Ja täällä rakennetaan nyt sosialistista yhteiskuntaa.

Proletaarin vallankumous ensihetkellä tarjosi maailmalle rauhaa, mutta se tiesi, saavansa sotaa vastaukseksi kapitalismilta. Se on nyt läpäissyt ensimmäisen myrskynsä, kolme kapitalismin välttämättä hyökkäystä on voitokkaasti torjuttu. Vallankumous on tais-

telun aikana kasvanut vahvaksi, sen miljoona-armeijat ovat voitokkaina rajoilla, kun sitä vastoin kapitalismin joukot ovat väsynyttä ja epäjärjestyksessä.

Proletariaatti on paremmin kuin ennen tietoinen maailmanhistoriallisesta tehtävästään, ja sen asema on luja. Se on moraalisesti voimakas, sillä se tietää nyt selvemmin kuin koskaan ennen, että ihmisyyden tulevaisuus kulkee sen tietä ja se on aineellisesti voimakas vallottamansa mahtiaseman kautta. Proletariaatti hallitsee nyt koko vanhan maailman keskustaa, sen opit ja esimerkit saattavat nyt levitä joka taholle.

Proletaarin vallankumous tietää, että se saa vielä taistella useita taisteluja elämästä ja kuolemasta kapitalistien ryövärivaltojen kanssa, mutta se ei pelkää näitä taisteluja. Sentähden voi se jälleen ojentaa rauhan kättä kaikille kansoille. Sillä se tietää, että proletariaatin vallankumous päivä päivältä vahvistuu.

Proletariaatin uhrin ovat Venäjällä olleet hirveät. Mutta ne on annettu ja kärsitty tuntien taistelun suuren historiallisen tehtävän. Tämä luottamus on tunkeutunut koko maailman proletariaatinkin sydämeen, eikä tämäkään ole suoritetujen taistelujen pienempiä hedelmiä.

